

ЕКСПЕРТЕН КЛУБ ЗА
ИКОНОМИКА И ПОЛИТИКА

**ДО ПРЕЗИДЕНТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР РУМЕН РАДЕВ**

КОПИЕ ДО:

**МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

МИНИСТЪРА НА ИКОНОМИКАТА

МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

УВАЖАЕМИ Г-Н РАДЕВ,

Във Вашата реч при назначаването на служебното правителство Вие акцентирахте върху необходимостта от прозрачност, ефективност и отговорност на управлението в името на една демократична, достойна и просперираща България.

Всички вече ясно виждаме напълно противоположната картина на управлението от предходния кабинет, разкривана от служебно правителство. Постепенно обществото ни научава как държавата и икономиката са били контролирани, обслужвайки конкретни бизнеси и партийно-свързани групи. Зад фасадата на формалната законност и изпълнение на формални критерии, включително за представяне извън страната, се крие икономически разпад. На този фон вероятността България да престане да бъде най-бедната страна-член на Европейския съюз става още по-ниска.

Измежду многото стратегически рискове и проблеми, свързани с икономиката и финансите на България, с настоящето писмо бихме искали да насочим Вашето внимание към един „невидим“ за широката публика процес – присъединяването към Валутния механизъм ERM 2 (познат като „чакалнята за еврозоната“) и към Банковия съюз през 2020 г., както и планираното от предишното правителство, под манипулативния претекст

за изпълнение на Договора за членство в ЕС, последващо въвеждане на еврото в България.

Използваме случая да подчертаем, че Договорът за членство в ЕС изисква от държавите-членки (без Дания, която е договорила изключение от тази клауза) да приемат еврото, но всяка страна запазва суверенното право да определи подходящ момент за това, когато нейните граждани и икономика биха получили реална полза от единната европейска валута. Например по-развити от нас и осигуряващи по-висок стандарт на живот за гражданите си държави като Швеция, Чехия, Полша и Унгария последователно упражняват това свое суверенно право.

Само по себе си изоставянето на националната валута и замяната ѝ с друга валута не може да бъде цел. Същевременно, замяната на лева с евро би представлявала стъпка със стратегически, дългосрочни и трудно обратими последици за всеки гражданин и предприятие в България. Такъв процес, следователно, изисква задълбочени и много широки дискусии и анализи. Вместо това, през последните години сме свидетели как същият този процес протича крайно недемократично и нечестно спрямо българското общество, обвинен в тотална непрозрачност и прокарван чрез задкулисни разговори и решения в интерес най-вече на малки групи от политици и свързани с тях бизнесмени от режима, управлявал страната до последните парламентарни избори.

След членството в ERM 2 и Банковия съюз, въвеждането на еврото ще представлява акт на значително прехвърляне на национален суверенитет. Въпреки това, процесът е планиран да се осъществи непрозрачно, без информиране и без допитване до българския народ.

Това би затвърдило недемократичната традиция в България, че никога досега въпросът за замяна на българския лев с еврото не е бил поставян за публично обсъждане. Подобно действие ни поставя в една група само с Румъния и Кипър, докато във всички останали страни-членки този въпрос е бил подлаган на референдуми - пряко с въпрос за/против приемане на еврото, или косвено като част от дискусии преди референдуми за членство в Европейския съюз.

На основата на гореизложеното призоваваме министрите, назначени от Вас в служебното правителство, внимателно да разгледат широкия контекст и установения до момента начин на протичане на процеса на въвеждане на еврото. Един от важните

въпроси, които политическата класа е длъжна да осветли пред избирателите в навечерието и на предстоящите избори, е свързан например с незаконно и тайно внесените в Народното събрание през януари 2020 г. промени в Закона за БНБ, нанесли най-силния удар върху валутния борд от неговото въвеждане преди 25 години. Друг важен въпрос по тази тема е скандалната рекапитализация от Българската банка за развитие на една частна банка през лятото на 2020 г.

Г-Н ПРЕЗИДЕНТ,

През 2020 г. ние от ЕКИП разпространихме Призив за сигурността и бъдещето на нашите пари и спестявания. Този Призив, който прилагаме и към настоящето писмо до Вас, съдържа подробна аргументация на тревогите, свързани с непрозрачното и безотговорно управление на процеса на присъединяване към Валутния механизъм, Банковия съюз и еврозоната.

Рисковете, свързани с този процес днес са още по-големи, но актуалната политическа ситуация дава надежда за възвръщане към принципите на прозрачност, ефективност и демократично управление и водене на политики в България. Ето защо сега отново, както в Призива ни от 2020 г., призоваваме за Вашето внимание и държавническа подкрепа за следното:

1. Българските институции да поемат отговорността да изготвят и публикуват подробен анализ на ползите, разходите и рисковете, свързани с членство в ERM2, Банковия съюз и еврозоната. Този анализ да включва оценка за бъдещето на самата еврозона и да предлага ясни изводи в полза на една или друга стратегия за поведение на България.
2. На основата на този анализ – да бъде инициирана широка дискусия с участието на експерти от страната и чужбина, включително академични представители, независими изследователи, представители на различни обществени групи и на бизнеса.
3. На основата на анализа и на проведената дискусия – да се организира допитване до всички граждани на Република България относно мнението им

по въпроса дали подкрепят (на този етап) замяна на българския лев с евро и присъединяване на страната ни към еврозоната.

Експертен клуб за икономика и политика (ЕКИП) представлява организация на млади икономисти, финансисти, юристи, академични работници и професионалисти с интереси, свързани с обществени въпроси и политики по важни за България теми. И като такива ние се обръщаме към Вас.

Оставаме на Ваше разположение за допълнителни разговори и съдействие по повдигнатата горе така важна за икономиката ни, обществото и всеки български гражданин тема. Вярваме, че и тук ще приложите Вашите високи стандарти за прозрачност и отчетност при вземане на решения в интерес на българските граждани.

Приложение: съгласно текста.

С УВАЖЕНИЕ,

СТОЯН ПАНЧЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС,

ЕКИП

.....